

O NOSIOCIMA PROJEKTA

Nosilac

CENTAR ZA PROIZVODNJU ZNANJA I VEŠTINA (CPZV) je dobrovoljno, nevladino i neprofitno udruženje, osnovano radi ostvarivanja ciljeva u oblasti ličnog, organizacijskog i društvenog razvoja. Osnovni statutarli cilj CPZV je doprinos razvoju inkluzivnog društva, kroz unapređenje ličnih i profesionalnih potencijala i kapaciteta dece, mladih i odraslih, unapređenje kapaciteta nevladinih organizacija i drugih organizacija i institucija u okruženju, kao i kroz osnaživanje lokalne zajednice i promociju partnerstva i umrežavanja na svim nivoima. CPZV je nosilac akreditovanog programa stručnog usavršavanja zaposlenih u obrazovanju „Izazovi interkulturalnog učenja i nastave“, u periodu od 2016/17 2017/2018, u okviru kojeg je realizovano preko 30 obuka u celoj Srbiji, uz podršku EHO.

Centar za proizvodnju znanja i veština
Novi Sad, Bulevar Jovana Dučića 25

Kontakt:

021/300-666-4, 060-565-0-111
cpzvns@gmail.com,
office@cpzv.org

<http://cpzv.org/>

<https://www.facebook.com/CPZVNS/>

Partner

EKUMENSKA HUMANITARNA ORGANIZACIJA (EHO) je humanitarno, nestranačko, nevladino i neprofitno udruženje građana, osnovano 1993. godine. Program koji je EHO tokom 2012. godine izradila, „Izazovi interkulturalnog učenja i nastave“ akreditovan je kod ZUOV pod rednim brojem 479, i realizuje se kao deo procesa promovisanja različitosti i nediskriminativnog ponašanja. U prethodnih pet godina organizovano je 75 obuka za 1720 prosvetnih radnika iz 322 škole iz 168 mesta širom Srbije i finansijski je podržano 50 školskih interkulturalnih projekata u kojima je učestvovalo preko 5000 đaka. Petogodišnje iskustvo EHO, stečeno tokom realizacije ovog programa su umnogome definisale rad na izradi "Predloga politike interkulturalnog obrazovanja u Republici Srbiji", koje je EHO inicirala početkom 2017. godine sa ciljem promovisanja osnovnih principa IKO, kao i moguće integracije elemenata IKO u školski program u R. Srbiji.

Ekumenska humanitarna organizacija
Ćirila i Metodija 21 Novi Sad

Kontakt:

021/466-588
office@ehons.org

<http://www.ehons.org>

PROFESIONALCI U OBRAZOVANJU I SPORTU MOGU MLADIMA DA DAJU ODGOVORE NA SLEDEĆA ČESTO POSTAVLJANA PITANJA...

I DA IM POKAŽU LIČNIM PRIMEROM!

ŠTA JE TOLERANCIJA?

Za razliku od tradicionalnog viđenja tolerancije (puko trpljenje, podnošenje), UNESCO je sredinom devedesetih dao novu definiciju: "Tolerancija je poštovanje, prihvatanje i uvažavanje bogatstva **različitosti** u našim svetskim kulturama, naša forma izražavanja i način da budemo ljudi. Ona je zasnovana na znanju, otvorenosti, komunikaciji i slobodi mišljenja, savesti i uverenju. Tolerancija je je harmonija u **različitostima**. To nije samo moralna dužnost, to je takođe politički i zakonit zahtev. Dosledno poštovanje ljudskih prava, biti tolerantan ne znači tolerisanje socijalnih nepravdi ili odbacivanje ili slabljenje tuđih uverenja. To znači biti slobodan, čvrsto se držati svojih uverenja i prihvatati da se i drugi drže svojih. To znači prihvatanje činjenice da ljudska bića, prirodno različita u svojim nastupima, situacijama, govoru, ponašanju i vrednostima imaju pravo da žive u miru i da budu kakvi jesu. Takođe znači da se nečija viđenja ne nametnu drugima."

ŠTA JE GRUPNI IDENTITET?

Grupni identitet, tj. osećanje da pripadamo određenoj grupi sa kojom delimo iste stavove, ponašanja i vrednosti veoma je važan pošto osobi pruža osećanje pripadnosti, sigurnosti i zaštite, kao i mogućnost da sebe i svoju grupu vrednuje u odnosu na druge grupe i njihove pripadnike. Grupna pripadnost (npr. pripadnost navijačkoj grupi) pomaže osobi da se oseća moćno i ponosno što je deo te grupe (naročito u situaciji u kojoj je ta grupa dominantna, tj. većinska).

SVI MLADI, TEŽE DA PRIPADAJU NEKOJ GRUPI!

ŠTA JE INTERKULTURALNA OSETLJIVOST?

Podrazumeva sposobnost uočavanja i prepoznavanja postojanja različitih pogleda na svet koji omogućavaju prihvatanje i priznavanje svog identiteta i kulturnih vrednosti, kao i kulturnih vrednosti i identiteta pripadnika drugih kultura (Piršl, 2007).

ŠTA JE INTERKULTURALNO UČENJE?

Kroz interkulturalno učenje profesionalci koji rade sa mladima trude se da dostignu nivo na kom se različitost posmatra kao nešto normalno, usvojeno i gde pojedinac može da posmatra stvari i deluje iz više različitih kulturalnih okvira. TOME ŽELIMO DA NAUČIMO MLADE!

ZAŠTO GOVORIMO O INTERKULTURALNOSTI U RADU SA MLADIMA?

U uslovima sve veće kulturološke, verske, etničke, rodne i druge raznovrsnosti, interkulturalni pristup je najefektivniji odgovor jer se zasniva na ljudskim pravima, validira legitimnost različitih kultura, ideja, uverenja i doprinosi da se izbegnu dalekosežne negativne posledice asimilacije, pasivnog multikulturalizma pa i pojava konflikata.

ŠTA JE EMOCIONALNA PISMENOST ILI EMOCIONALNA KOMPETENTNOST (A NEKI KAŽU I EMOCIONALNA INTELIGENCIJA)?

To je lična efikasnost u društvenim interakcijama koje uključuju emotivnu razmenu, a koja podrazumeva:

- prepoznavanje emocija: u izrazima lica,

- muzici, pričama, filmovima;
- razumevanje emocija: predviđanje emocija i znanje o tome kako one nastaju i menjaju se;
- upravljanje emocijama: umeti ih izraziti adekvatno u različitim situacijama;
- korišćenje emocija: umeće upotrebe emocije za poboljšanje svog saznavnog funkcionisanja, motivacije, rasta, razvoja...

ZAŠTO NAM JE VAŽNA EMOCIONALNA PISMENOST ZA SUZBIJANJE NASILJA I PREVENCIJU EKSTREMIZMA I RADIKALIZACIJE?

- Istraživanja su pokazala da su mladi sa višim stepenom emocionalne kompetentnosti (uz empatiju i moralnost) prihvaćeniji i omiljeniji u društvu, uspešniji u školi i u životu;
- Ako je niska emocionalna kompetentnost, uglavnom je smanjena i socijalna kompetentnost mlade osobe i njegova prihvaćenost u društvu; MLADI SA NIŽIM STEPENOM EMOCIONALNE KOMPETENTNOSTI ČEŠĆE POSTAJU ŽRTVE ILI POČINIOCI NASILJA!
- Otežano je prihvatanje sebe i prihvatanje drugih – pogotovo ako su drugi različiti po nekoj karakteristici.
- NEPRIHVATANJE RAZLIKA, STEREOTIPI I PREDRASUDE VODE U DISKRIMINACIJU I NASILJE – EKSTREMNO PONAŠANJE PREMA DRUGIMA I DRUGAČIJIMA.

ŠTA SU KONFLIKTI?

To je odnos između dve ili više strana (pojedinaca ili grupa) koje imaju, ili misle da imaju ciljeve koji su suprotstavljeni i nespojivi.

Gotovo 40% ispitanih mladih smatra da je različitost u mišljenjima konflikt.

Podatak iz Polazne studije koja je rađena u okviru ovog projekta u dve srednje stručne škole u Novom Sadu u kojoj je učestvovalo 239 učenika/ca

KONFLIKT NIJE ISTO ŠTO I NASILJE!

Konflikt je proces koji se odvija između dve ili više osoba (grupa, organizacija, država) kada se pojavljuju **bitne razlike** koje onemogućavaju dalji skladan napredak. **Bitne razlike** su one koje onemogućavaju zadovoljenje osnovnih ljudskih potreba, a proizilaze iz različitog shvatanja realnosti, različitih ideja, stavova, ciljeva, vrednosti i interesa. **Nasilje** se sastoji u akcijama, rečima, stavovima, strukturama ili sistemima koji uzrokuju psihičku, fizičku, socijalnu, vidljivu i nevidljivu štetu. Nasilje nije konflikt, već (a) jedan od oblika za rešavanje konflikta ili (b) manifestacija ili faza konflikta, kada je intenzitet konflikta najjači, emocije najsnažnije a razboritost najmanja.

ZATO NAM NIJE CILJ DA SPREČAVAMO KONFLIKTE VEĆ NASILJE!

KAKVI KONFLIKTI MOGU BITI?

Važno je da znamo kako da kreiramo konstruktivne i izbegavamo destruktivne konflikte. Konflikt postaje destruktivan i nasilan, kada:

- se koriste nasilna sredstva za njegovo rešavanje i kada je ishod negativan
- nema adekvatnih kanala za dijalog i sporazum
- se ne čuju i ne uvažavaju glasovi onih koji misle drugačije, i koji su uvređeni
- strane uključene u konflikt imaju osećaj da su im egzistencija i prava ugroženi
- strane u konfliktu teže dominaciji i međusobnom uništenju
- postoji nepravda, strah, nestabilnost u samoj zajednici ili društvu

Destruktivni konflikti teže za proširenjem i eskalacijom. Eskalacija konflikta znači povećanje nivoa tenzije i nasilja.

ne nasilju, da za interkulturalnost

BROŠURA ZA PROFESIONALCE KOJI RADE SA MLADIMA u obrazovnom sistemu i sportu

Brošura “**ne nasilju, da za interkulturalnost**” nastala je u okviru istoimenog projekta koji je podržala Misija OEBS-a u Srbiji sredstvima Britanske ambasade.

Projekat je realizovao Centar za proizvodnju znanja i veština iz Novog Sada u periodu od decembra 2017. do aprila 2018. godine.

Osnovni ciljevi projekta bili su da se:

1. Razviju interkulturalno razumevanje, principi i veštine među mladima u Novom Sadu kroz radionice i interkulturalne aktivnosti u Novom Sadu;
2. Smanje nasilje i konflikti među mladima u Novom Sadu kroz unapređenje senzitivnosti na konflikte, veštine emocionalne kontrole, veštine komunikacije i da se unaprede njihovi kapaciteti za izgradnju socijalne kohezije i tolerancije u zajednici; i
3. Unapredi svest o neophodnosti interkulturalnog dijaloga i mirnog rešavanja konflikata među mladima u Novom Sadu kroz informisanje, edukacije i promotivne aktivnosti.

Tokom projekta realizovane su brojne aktivnosti, među kojima su najvažnije:

- polazna i završna studija o interkulturalnoj senzitivnosti, socijalnoj distanci i agresivnom/huliganskom ponašanju među srednjoškolicima u dve srednje stručne škole u Novom Sadu;
- trening 12 vršnjačkih edukatora i trening 10 profesionalaca iz dve srednje stručne škole;
- ciklus vršnjačkih radionica u dve srednje stručne škole u Novom Sadu realizovan je sa 100 mladih na teme ljudskih prava, interkulturalnih principa, veština komunikacije i upravljanja konfliktima, kao i u veštinama emocionalne kompetentnosti i regulacije besa i agresije.
- promotivna kampanja - video klipovi sa porukama poznatih sportista: Goran Bajšanski, Andrija Gerić, Ljubiša Kovačević, Borislava Perić Ranković, Nenad Pagonis i Katarina Vranjković.

ŠTA JE NASILNO I HULIGANSKO PONAŠANJE?

Prema istraživanjima iz 2016. godine¹, mladi u velikim gradovima Srbije (Beograd, Novi Sad, Niš, Kragujevac) su pod velikim uticajem aktuelnih događanja u društveno političkom kontekstu, među kojima značajno mesto ima neprihvatanje rastućih različitosti u društvu.

Problemi mladih se kreću od porasta siromaštva do nezaposlenosti. Usled zatvorenosti u granicama svoje zemlje, većina mladih nije imala šanse da doživi raznolikost, putuje i susreće vršnjake iz drugih zemalja. Pored toga, i uticaj medija je rezultirao stvaranjem lažne slike i percepcije sveta oko njih, sticanjem lažnih vrednosti i akumulacijom negativne energije koja bi mogla da dovede mlade u nove socijalno neprihvatljive modele ponašanja. Sve ovo dovodi do povećanog nasilja i radikalizma, povećane stope zloupotrebe psihoaktivnih supstanci, i alkohola, maloletničke delikvencije i nasilja u porodici, a dalje i do povećane stope kriminaliteta.

¹ Istraživanje o pokretačima radikalizma i nasilnog ekstremizma među mladima u Srbiji, Beograd:CeSID (2016)

Bavljenje sportom je popularno kod skoro dve trećine učenika: oko 65% se bavi sportom (povremeno, trenira rekreativno ili aktivno trenira neki sport), 84% redovno učestvuje na časovima fizičkog vaspitanja.

Podatak iz Polazne studije koja je rađena u okviru ovog projekta u dve srednje stručne škole u Novom Sadu u kojoj je učestvovalo 239 učenika/ca

Jedna od najradikalnijih subkulturnih grupa mladih u Srbiji su huligani - članovi navijačkih grupa koji podržavaju posebno fudbalske, ali i druge sportske klubove. Među huliganima je uočljiv vrlo upitan sistem vrednosti, koji se odlikuje nedostatkom prepoznavanja i poštovanja ljudskih prava, različitosti i multikulturalnog okruženja. Pripadnost navijačkoj grupi je postao moderan način ponašanja jer mladi u takvoj grupi imaju jak osećaj pripadnosti i identifikacije sa grupom, direktno učestvuju u sportskom događaju, pretvarajući navijanje u spektakl ili ritual... (Živković i sar., 2013).

Nedavna istraživanja ličnih osobina članova navijačkih grupa (huligani) (Bojadžić, 2015) ukazuju na to da je velika verovatnoća da: imaju smanjenu sposobnost kontrole impulsa, su nekooperativni, su sa izraženom tendencijom neprijateljske orijentacije prema pripadnicima različitih kultura, naginjanjem sukobima u situacijama kada procenjuju da su izloženi riziku i imaju tendenciju da budu emocionalno nestabilni, napeti i uznemireni, posebno u novim i nepoznatim situacijama.

Navija za neki klub 36% naših ispitanika; pripada organizovanoj navijačkoj grupi samo njih 16 (6,7%) od ukupnog broja obuhvaćenih učenika/ca.

Podatak iz Polazne studije koja je rađena u okviru ovog projekta u dve srednje stručne škole u Novom Sadu u kojoj je učestvovalo 239 učenika/ca

Pozivamo profesionalce u obrazovanju i sportu da i sami podrže značaj ovih vrednosti, i da razvijaju kod mladih životnu filozofiju utemeljenu na prihvatanju različitosti kao bogatstva!

Centar za proizvodnju znanja i veština je zato, u saradnji sa Ekumenskom humanitarnom organizacijom i dve srednje stručne škole u Novom Sadu (Srednja tehnička škola “Mileva Marić Ajnštajn” i Srednja ekonomska škola “Svetozar Miletić”) sproveo program edukacije koji je usmeren na interkulturalno razumevanje i izgradnju veština emocionalne regulacije i razvijanje tolerancije.

Programom je obuhvaćeno 100 mladih koji su u školama, na osnovu polazne studije, identifikovani kao rizični i potencijalno rizični. Edukacije su sprovedi pripremljeni vršnjački edukatori, kao i nastavnici i stručni saradnici zaposleni u školama. Ova brošura daje pregled najznačajnijih pojmova, koji su bili sastavni deo edukacije u okviru projekta, a sa kojima bi profesionalci u obrazovanju i sportu trebalo da se upoznaju, i da ih u skladu sa svojim mogućnostima prenesu na mlade sa kojima svakodnevno rade.

Kroz ove pojmove mladi će učiti vrednosti koje doprinose smanjenju nasilja u društvu i izgrađuju put interkulturalnih vrednosti.

ŠTA JE KULTURA?

To je način na koji ljudi stupaju u kontakt sa drugim ljudima i svetom oko sebe. Način ponašanja i način života određene grupe ljudi u određenom društvu. Kultura se odnosi na celokupno društveno nasleđe neke grupe ljudi; na naučene obrasce ponašanja, mišljenja, osećanja i delovanja neke grupe, zajednice ili društva, kao i na izradu tih obrazaca u materijalnim objektima.

ŠTA ZNAČI INTERKULTURALNO?

Odnosi se na uspostavljanje i razvijanje odnosa između grupa ljudi koje pripadaju različitim kulturama. “Interkulturalizam” označava da različite kulture žive u interakciji koja podrazumeva prisustvo uzajamne zainteresovanosti, prihvatanja, solidarnosti i poštovanja. Interkulturalizam pretpostavlja multikulturalizam i ukazuje na razmenu među kulturama i dijalog na različitim nivoima.

KADA SMO INTERKULTURALNO KOMPETENTNI I ČEMU TREBA DA UČIMO MLADE?

Interkulturalne kompetencije se objašnjavaju kao kombinacija² stavova, znanja, razumevanja i veština koje omogućavaju da mladi:

- Razumeju i poštuju druge koje pripadaju različitim kulturama;
- Imaju interakciju i komunikaciju sa različitim od sebe;
- Uspostave pozitivne i konstruktivne odnose sa različitim kulturama;
- Da razumevaju sopstvene i tuđe višestruke kulturne identitete kroz susrete sa kulturološkim „razlikama”...

... I uvek se pitamo kako je to moguće?...

...Šta ja mogu da uradim kroz svoj svakodnevni rad sa mladima?...

Šta mogu profesionalci u obrazovanju i sportu koji rade sa mladima da im prenesu?

² Developing Intercultural Competence Through Education: Council of Europe Publishing, Pestalozzi series No.3 (2014), Strasbourg